

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 Д. Б. Жильцов

«_____» 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ПРАКТИКУМ**

Галузь знань – 0202 «Мистецтво»

Спеціальність – 8.02020401 «Музичне мистецтво»

Додаткова спеціалізація – «Викладання музичного інструменту»

Освітній рівень – другий (магістерський)

Інститут мистецтв

2016 – 2017 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної

та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Інструментально-педагогічний практикум» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво» спеціальності 8.02020401 «Музичне мистецтво» другого (магістерського) освітнього рівня.

Розробник:

Куришев Євген Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв

Протокол від «07» вересня 2016 року № 1

Завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності

(підпис)

О.С. Плохотнюк

© Куришев Є.В., 2016
© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
III. Програма навчального курсу	8
IV. Навчально-методична карта дисципліни	10
V. Завдання для самостійної роботи	11
VI. Система поточного та підсумкового контролю	11
VII. Методи навчання	14
VIII. Методичне забезпечення курсу	15
IX. Залікові вимоги	15
X. Рекомендована література	16
Основна література	16
Додаткова література	17
Орієнтовний репертуар	17
Нотний матеріал	19

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основними шляхами розвитку системи освіти є постійне оновлення змісту вищої освіти з метою більш повного забезпечення потреб суспільства; орієнтація на забезпечення конкурентоспроможності випускників на ринку праці; формування у студентів професійних та соціально-особистісних якостей, які б дозволили йому повністю реалізувати свій інтелектуальний потенціал.

Інструментально-педагогічний практикум для студентів другого (магістерського) освітнього рівня є невід'ємною частиною навчального процесу спеціальності «Музичне мистецтво». Це особливий вид навчальної роботи, спрямований на формування важливих професійних якостей творчої особистості майбутнього викладача музичних дисциплін. На заняттях практикуму створюються умови для виявлення індивідуальних творчих можливостей студентів, активізується творчий потенціал, вдосконалюються навички гри на музичному інструменті.

Програма практикуму розрахована на один семестр і включає в себе практичні та лабораторні заняття, консультації. Концепція програми спирається на: свідоме поєднання основних постулатів історії та теорії загальної і музичної педагогіки; доцільність практичного використання шедеврів світового музичного мистецтва різних епох, творів видатних композиторів-класиків та сучасних авторів; кращі зразки української інструментальної музики; використання традицій сучасних виконавських шкіл, новітніх індивідуально-особистісних педагогічних технологій.

Мета навчального курсу «Інструментально-педагогічний практикум» – забезпечити достатній рівень фахової компетентності майбутніх викладачів музичного мистецтва у сфері інструментально-виконавської підготовки, що дозволить ефективно використовувати його у професійній діяльності викладача-інструменталіста в умовах індивідуальних занять.

Завдання курсу полягають у тому, щоб сформувати у студентів уміння:

- відбирати високохудожні зразки інструментальної літератури для вивчення з учнями у класах виконавських дисциплін;
- враховувати у своїй професійній діяльності (у класах інструментально-виконавських дисциплін) специфіку вищого навчального закладу;
- творчо використовувати на заняттях у класі основного музичного інструменту теоретичні знання з історії світового музичного виконавства;
- упроваджувати на індивідуальних заняттях зі спеціального інструменту новітні музично-педагогічні технології (з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей творчої особистості учня);
- використовувати на індивідуальних заняттях зі студентами досвід власної концертно-виконавської діяльності.

Розвиток виконавської та педагогічної майстерності студентів забезпечується завдяки дотриманню *принципів* загальної та музичної педагогіки:

- наступності навчання;

- свідомого самовдосконалення;
- використання засобів наочності;
- опори на музично-слуховий контроль;
- розширення досвіду виконавської діяльності;
- індивідуального підходу;
- поступового ускладнення навчального матеріалу.

Структура курсу містить кілька компонентів: а) методичний, що відповідає специфіці інструментально-педагогічного практикуму зі спеціалізації «Викладання музичного інструменту»; б) практичний, який здійснюється в ході групових аудиторних занять та в процесі вивчення і виконавського аналізу інструментальних музичних творів; в) самостійна робота студентів, яка реалізується в конкретних завданнях для самостійного опанування у процесі аудиторних та індивідуальних занять.

На групових заняттях із Практикуму здійснюється опанування навичок викладання основного музичного інструменту у вищій школі у процесі засвоєння: творів великої форми; поліфонічних творів; різнохарактерних п'єс; гам та етюдів.

Вивчення дисципліни «Інструментально-педагогічний практикум» сприяє формуванню у студентів таких фахових та загальних *компетентностей*:

- *інструментально-педагогічна* (здатність застосовувати інструментально-виконавські уміння у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності; знання інструментально-педагогічного репертуару та володіння методами роботи над творами різної форми, жанру, стилю; володіння методами навчання гри на музичному інструменті та методикою викладання музичного інструмента у вищій школі);

- *методична* (володіння методикою викладання дисциплін кваліфікації у вищій школі (відповідно до обраної спеціалізації); знання специфіки та методів навчання студентів музично-педагогічної спеціальності; розуміння змісту та принципів укладання навчальних і робочих програм з фахових дисциплін);

- *комунікативна* (здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності; здатність працювати у команді; вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення; здатність до професійного спілкування іноземною мовою);

- *самоосвітня* (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у музично-педагогічній діяльності; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху)

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Інструментально-педагогічний практикум»

І. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІІ курс 2016 – 2017 н. р.

Курс	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідних ECTS 1	Шифр та назва галузі знань: 0202 «Мистецтво»	Обов'язкова
Кількість змістових модулів 1	Шифр та назва спеціальності: 8.02020401 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки <i>II</i> Семестр <i>I</i>
Загальна кількість годин 30	Освітній рівень: другий (магістерський)	Аудиторні заняття: <i>18 годин</i>
Кількість годин на тиждень 1		Практичні заняття <i>4 години</i>
		Лабораторні заняття <i>14 годин</i>
		Самостійна робота <i>10 годин</i>
		МК – 2 годин
		Форма підсумкового контролю: <i>ЗАЛІК</i>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Інструментально-педагогічний практикум»

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторні заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль 1. Педагогічний аналіз навичок викладання музичного інструменту у вищій школі							
1.1	Педагогічний аналіз навичок викладання музичного інструменту у вищій школі в процесі засвоєння творів великої форми та різнохарактерних п'єс	14	9	2	7	5	
1.2	Педагогічний аналіз навичок викладання музичного інструменту у вищій школі в процесі засвоєння поліфонічних творів та етюдів й гам	14	9	2	7	5	
	Модульний контроль	2					2
	Разом	30	18	4	14	10	2

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «Інструментально-педагогічний практикум»

Змістовий модуль 1

Педагогічний аналіз навичок викладання музичного інструменту у вищій школі

1.1. Педагогічний аналіз навичок викладання музичного інструменту у вищій школі в процесі засвоєння творів великої форми та різнохарактерних п'єс (2 год. практ. + 7 год. лаб.)

Педагогічний аналіз у системі професійної підготовки викладача класу музичного інструменту: ракурс формування інструментально-педагогічних навичок в процесі індивідуальних занять. Засвоєння специфічних педагогічних прийомів роботи зі студентом під час вивчення інструментальних творів великої форми композиторів різних стилістичних напрямків. Педагогічні аспекти засвоєння прийомів практичної роботи зі студентами в процесі оволодіння мініатюрами композиторів різних стилістичних напрямків, створення концепції інтерпретації творів, засвоєння динамічної драматургії твору та його композиційної структури, агогічних та артикуляційних нюансів. Цикли інструментальних мініатюр.

Основні поняття теми: педагогічний аналіз, педагогічні навички, твори великої форми, інструментальні мініатюри, динамічна драматургія твору; агогіка та артикуляція, концепція інтерпретації.

Основна література: 1.1, 1.4, 1.5, 1.7, 1.9.

Додаткова література: 2.1, 2.2, 2.7.

1.2. Педагогічний аналіз навичок викладання музичного інструменту у вищій школі в процесі засвоєння поліфонічних творів та етюдів (2 год. практ. + 7 год. лаб.)

Педагогічний аналіз формування навичок роботи у класі музичного інструменту над поліфонічними творами різних жанрів та стилістичних напрямків. Специфіка роботи над поліфонічними творами. Прийоми засвоєння багатоголосної фактури інструментального твору. Методи роботи над віртуозними творами (етюдами) композиторів різних стилістичних епох. Створення вправ, робота над елементами фактури віртуозного твору, його динамікою, агогікою та артикуляцією. Фрагментарна робота в класі музичного

інструменту в процесі вивчення етюдів. Створення власної художньої інтерпретації твору відповідно із індивідуальними особливостями творчої особистості учня. Стил, національна композиторська школа. Вибір інструментальних етюдів. Моделювання практичних проблемних ситуацій у класі музичного інструменту.

Основні поняття теми: педагогічні навички, поліфонія, власна художня інтерпретація; віртуозний твір; інструментальні етюди; проблемна ситуація.

Основна література: 1.2, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9.

Додаткова література: 2.4, 2.6

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Інструментально-педагогічний практикум», ОР – другий (магістерський),

II курс: 30 год. : практичних – 4 год., лабораторні заняття – 14 год., самостійна робота – 10 год., модульний контроль – 2 год.

Модулі	Змістовий модуль 1 (I семестр)	
Назва модуля	Педагогічний аналіз навичок викладання музичного інструменту у вищій школі	
Кількість балів за модуль	174 балів	
Теми занять та кількість балів	Педагогічний аналіз навичок викладання музичного інструменту у вищій школі в процесі засвоєння творів великої форми та різнохарактерних п'єс (1 бал – відвідування, 10 – за роботу під час пр. і лаб. занять) (49,5 балів)	Педагогічний аналіз навичок викладання музичного інструменту у вищій школі в процесі засвоєння поліфонічних творів та етюдів (1 бал – відвідування, 10 – за роботу під час пр. і лаб. занять) (49,5 балів)
Самостійна робота та кількість балів	Самостійна робота №1 (25 балів)	Самостійна робота №2 (25 балів)
Види поточного контролю та кількість балів	Модульне контрольне прослуховування 1 (25 балів)	
Підсумковий рейтинговий бал	174 балів (коефіцієнт – 1,74)	
Підсумковий контроль	ЗАЛІК	

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№№ тем	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
Модуль 1. Педагогічний аналіз та проблеми інтерпретації інструментальних музичних творів					
T.1.	Педагогічний аналіз роботи над текстом класичного твору великої форми	1 год.	Нотний текст	Практичні та лаб. заняття	5 б.
T.1.	Педагогічний аналіз роботи динамікою твору великої форми	1 год.	Нотний текст	Практичне та лаб. заняття	5 б.
T.1.	Педагогічний аналіз роботи над інтерпретацією твору великої форми	1 год.	Нотний текст	Практичне та лаб. заняття	5 б.
T.1.	Педагогічний аналіз роботи над текстом інструментальних мініатюр	1 год.	Нотний текст	Практичне та лаб. заняття	5 б.
T.1.	Педагогічний аналіз роботи над інтерпретацією інструментальних мініатюр	1 год.	Нотний текст	Практичне та лаб. заняття	5 б.
T.2.	Педагогічний аналіз над текстом поліфонічного твору	1 год.	Нотний текст	Практичне та лаб. заняття	5 б.
T.2.	Педагогічний аналіз роботи над драматургією поліфонічного твору	1 год.	Нотний текст	Практичне та лаб. заняття	5 б.
T.2.	Педагогічний аналіз роботи над текстом віртуозного твору	1 год.	Нотний текст	Практичне та лаб. заняття	5 б.
T.2.	Педагогічний аналіз роботи над технічними труднощами віртуозного твору	1 год.	Нотний текст	Практичне та лаб. заняття	5 б.
T.2.	Педагогічний аналіз проблемних ситуацій у класі музичного інструменту	1 год.	Нотний текст	Практичне та лаб. заняття	5 б.
	Разом	10 год.			50 б.

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення магістрантів з дисципліни «Інструментально-педагогічний практикум» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладена обов'язковість модульного контролю, накопичувальна система оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю.

Розподіл балів за видами робіт

I семестр

№	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1	Відвідування практичних занять	1 б.	2	2 б.
2	Робота на практичних заняттях	10 б.	2	20 б.
3	Відвідування лабораторних занять	1 б.	7	7 б.
4	Робота на лабораторних заняттях	10 б.	7	70 б.
5	Модульне контрольне прослуховування	25 б.	1	25 б.
6	Самостійна робота	5 б.	10	50 б.
Усього за період роботи до заліку				174 балів
Коефіцієнт				1,74

Максимальна кількість підсумкових балів становить **174 балів** за період роботи до заліку, що прирівнюється до **100 балів** з урахуванням коефіцієнта (**1,74**).

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрів застосовуються такі *методи*:

- усного контролю: індивідуальне прослуховування, академічний концерт, співбесіди, екзаменаційне прослуховування;
- самоконтролю: уміння самостійно проаналізувати, оцінити виконання творів програмного репертуару, самоаналіз.

Модульний контроль знань магістра здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з індивідуальним програмним матеріалом під час виконання самостійної роботи залежить від таких вимог:

- своєчасність грамотного відтворення нотного тексту;
- повний обсяг реалізації технічних завдань;
- якість виконання навчальних завдань;
- компетентність в галузі шкільного репертуару;
- творчий підхід у виконанні індивідуальної програми;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- реалізація виконавського задуму в інтерпретації програмного матеріалу.

Порядок переведення рейтингових показників успішності в європейську шкалу ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

**Розподіл балів за темами змістових модулів,
що присвоюються студентіві упродовж вивчення інструментально-
педагогічного практикуму**

I СЕМЕСТР		МКР
Змістовий модуль 1 (практичні та лабораторні заняття + самостійна робота)		
Тема 1.1	Тема 1.2	
74,5	74,5	25
174 балів		
Усього за період роботи до заліку (без урахування коефіцієнта) – 174 бали. Коефіцієнт – 1,74		

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- **за джерелом інформації:** словесні (пояснення, розповідь, бесіда), наочні (практично-виконавський показ, спостереження);

- **за логікою передачі і сприймання навчальної інформації:** індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

- **за ступенем самостійності мислення:** репродуктивні, пошукові, дослідницькі;

- за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна репетиційна робота студентів з нотним матеріалом.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- методи стимулювання інтересу до навчання: виконавський показ викладачем, створення ситуації зацікавленості, заохочення до педагогічної та концертної діяльності.

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Навчальні посібники (нотна література, касети, компакт-диски, відеозаписи).
2. Робоча навчальна програма «Інструментально-педагогічного практикуму».
3. Збірки дитячих п'єс для фортепіано (шкільний репертуар зі слухання музики).
4. Електронні підручники.
5. Методична та науково-педагогічна література з проблем інструментально-виконавської підготовки, інтернетресурс.
6. Репертуарні збірки фортепіанної музики: сонати, поліфонічні твори, концертні п'єси, фортепіанні мініатюри.

IX. ЗАЛІКОВІ ВИМОГИ

Програма заліку складається з виконання магістрантом двох творчих завдань, спрямованих на перевірку сформованості навичок педагогічного та виконавського аналізу фортепіанних творів з програми класу музичного інструменту та володіння методами їх засвоєння на заняттях з музичного інструменту, а також проведення фрагменту уроку у класі музичного інструменту з одним із магістрантів.

Завдання 1. Педагогічний та виконавський аналіз твору з програми музичного інструменту (поліфонія, велика форма чи інструментальна мініатюра).

Завдання 2. Проведення фрагменту уроку музичного інструменту у вищій школі (педагогічна робота над одним з запропонованих інструментальних творів).

Аналіз творів та концептуально-інтерпретаційної моделі виконання повинен бути ґрунтовним та відповідати встановленим критеріям. Якість виконання творів магістрантом повинна відповідати вимогам програми «Інструментально-педагогічний практикум», максимально відобразити рівень

виконавських навичок та вмінь студента, а також рівень його музично-педагогічної та інструментально-виконавської компетентності, сформованості педагогічних навичок роботи над творами інструментального репертуару у вищій школі.

Зразки творчих завдань для складання заліку

I.

1. Педагогічний та виконавський аналіз Прелюдії сі мінор Ф. Шопена (у власному виконанні).

2. Педагогічний та виконавський аналіз Сонати В. А. Моцарта ля мінор, I частина (у власному виконанні).

II.

1. Проведення фрагменту уроку класу музичного інструменту у вищій школі (педагогічна робота над одним з запропонованих інструментальних творів).

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1.1. Алексеев А. Д. Методика обучения игре на фортепиано. – М.: Музыка, 1978. - 287 с.

1.2. Арчажникова Л. Г. Профессия – учитель музыки. – М.: Музыка, 1994. – 111 с.

1.3. Баренбойм Л. А. Путь к музыцированию. – 2-е изд. – Л.: Сов. композитор, 1973. – 270 с.

1.4. Браудо И. А. Об изучении клавирных сочинений Баха в музыкальной школе. – М.: Музгиз, 1965. – 80 с.

1.5. Ветлугина Н. А. Музыкальное развитие ребенка. – М.: Просвещение, 1968. – 243 с.

1.6. Выготский Л. С. Психология искусства. – М.: Искусство, 1963. – 576 с.

1.7. Голубовская Н. И. Искусство педализации. – Л.: Сов. композитор, 1985. – 96 с.

1.8. Евсеева Т. И. Теоретические основы организации исполнительской практики на музыкально-педагогическом факультете // Теоретические основы профессиональной подготовки учителя музыки. – М.: МГПИ, 1980. – Вып. 62. – С. 111-117.

1.9. Курышев Е. В. Исполнительская практика как форма профессиональной подготовки учителя музыки. – К.: КГПИ, 1989. – 75 с.

Додаткова література

- 2.1. Гат Й. Техника фортепианной игры / Йозеф Гат. – М. – Будапешт, 1967. – 244 с.
- 2.2. Маккинон Л. Игра наизусть / Л. Маккинон. – Л.: Музыка, 1967. – 143 с.
- 2.3. Мартинсен К. А. Индивидуальная фортепианная техника (на основе звукотворческой воли) \ Карл Адольф Мартинсен; [пер. с нем. В. Л. Михелис]; ред. Г. М. Когана. – М.: Музыка. 1966. – 217 с.
- 2.4. Мартинсен К. А. Методика индивидуального преподавания игры на фортепиано / Карл Адольф Мартинсен; [пер. с нем. В. Л. Михелис]; ред. Л. И. Ройзмана. – М.: Музыка, 1977. – 127 с.
- 2.5. Рейковский Я. Экспериментальная психология эмоций / Я. Рейковский; [пер. с польск., вступ. ст. В.Н. Вилюнаса]. – М.: Прогресс, 1979. – 391 с.
- 2.6. Савшинский С. И. Пианист и его работа / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 185 с.
- 2.7. Савшинский С. И. Работа пианиста над музыкальным произведением / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 187 с.
- 2.8. Савшинский С. И. Работа пианиста над техникой / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 106 с.
- 2.9. Савшинский С. И. Режим и гигиена работы пианиста / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Сов. Композитор, 1963. – 119 с.

Орієнтовний репертуар

Поліфонія

Бах І.	Прелюдії і фуги. Французські сюїти. Англійські сюїти. Партіти.
Гендель Г.	Чаконна Фа-мажор. Прелюдія Соль-мажор.
Глінка М. мажор.	Фуга Ля-мінор. Фуга До-
Кабалевський Д.	Прелюдії та фуги.
Регер М.	Фугетта тв.17.
Скорик М.	Прелюдії та фуги Соль-мажор, Мі-мінор, Ля-мажор.
Хіндеміт П.	Фуга Фа-мажор.
Шостакович Д.	Прелюдії та фуги Ре-мажор, До-мажор, Ля-мажор.
Шумейко В.	Прелюдія та фуга Соль-мажор.
Щедрін Р.	Прелюдія та фуга Ля-мінор.

Велика форма

Бетховен Л.	Сонати (за вибором). Рондо До-мажор. Концерти для фортепіано з
-------------	--

Гайдн Й.
Гендель Г.
Глінка М.

Гріг Е.
Кабалевський Д.
Моцарт В.

Прокоф'єв С.
мажор.
Скарлатті Д.
Степаненко М.
Шуберт Ф.
Хачатурян А.

Аренський А.
Бабаджанян А.
Бетховен Л.
Гершвін Дж.
Глінка М.
Дремлюга М.
Лисенко М.
Ліст Ф.

Мендельсон Ф.
Прокоф'єв С.

Равель М.
Рахманінов С.

Сен-Санс К.
Степовий М.
Чайковський П.
Шопен Ф.

Шостакович Д.
Штогаренко А.
Шуберт Ф.
Шуман Р.

Щедрін Р.
Якушенко І.

оркестром.
Сонати (за вибором).
Соната-фантазія До-мажор.
Варіації на тему романсу
Аляб'єва «Соловейко»,
Соната Мі-мінор.
Соната №3.
Сонати (за вибором),
Концерти для фортепіано з
оркестром.
Пасторальна сонатина До-

Сонати (за вибором).
Соната-балада Мі-мажор.
Сонати Ля-мінор, Ля-мажор.
Сонатіна До-мажор.

П'єси

Арабеска. Незабудка.
Елегія Соль-мінор.
Контрданси. Екосези.
Прелюдії (за вибором).
Баркарола.
Прелюд Фа-дієз мажор.
Експромт.
Втіха №4,5.
Ноктюрни Мі-мажор,
Ля-мажор.
Забутий вальс. Експромт.
Пісні без слів (за вибором).
Миттєвості тв. 22.
Сарказми тв. 17.
Павана.
Елегія. Прелюдії (за вибором).
Етюд-картини (за вибором).
Карнавал тварин.
Маленька поема. Прелюд.
Пори року (за вибором).
Ноктюрни. Вальси.
Полонези (за вибором).
Прелюдії (за вибором).
Етюд-картини (за вибором).
Музичні моменти.
Фантастичні п'єси.
Новелета Фа-мажор.
Тройка.
Джазовий альбом (за вибором)

Нотний матеріал

1. Барвінський В. Сонати. – К., 1990. – 64 с.
2. Барвінський В. Твори для фортепіано. Упорядник С. С. Павлишин. – К., 1988. – 158с.
3. Бах Й. С. Добре темперований клавір. 48 прелюдій та фуг. Том I. Редакція Б. Муджеліні. – К., 1973. – 125 с. Т. II – К., 1994. – 134 с.
4. Бах Й. С. Двоголосні інтенції. – К., 2004. – 31 с.
5. Бах Й. С. Маленькі прелюдії та фуги. – К., 1993. – 48 с.
6. Бетховен Л. Вибрані фортепіанні твори. – К., 1975. – 68 с.
7. Бетховен Л. П'єси для фортепіано. – К., 1993. – 79 с.
8. Бетховен Л. 32 сонати для фортепіано. Т.І. – Москва, 1989. – 303 с. Т. II. – 1991. – 344 с.
9. Бортнянський Д. Сонати. – Ленинград, 1989. – 27 с.
10. Виборні етюди російських композиторів. – К., 1987. – 134 с.
11. Гаврилин В. П'єси. Для фортепіано. Т.І. – Москва, 1996. – 44 с.
12. Гайдн Й. Сонати для фортепіано. – Москва, 2008. – 164 с.
13. Гедике А. Двенадцать мелодических этюдов. – Москва, 1999. – 45 с.
14. Глінка М. П'єси. – Ростов – на – Дону, 1998. – 72 с.
15. Гречанинов А. Детский альбом. Бусинки. – Москва, 1988. – 31 с.
16. Григ Э. Лирические пьесы. – Москва, 2006. – 202 с.
17. Гріг Е. Поетичні картинки для фортепіано. – К., 1967. – 18 с.
18. Кабалевський Д. Фортепианная музыка для детей и юношества. – Москва, 1974. – 28 с.
19. Клементі М. Сонатини. – К., 1993. – 23 с.
20. Косенко В. 24 дитячі п'єси для фортепіано. Редакція М. Б. Степаненка. – К., 1994. – 62 с.
21. Левченко Л. Музичне джерельце. Збірка музичних творів. Випуски 1,2,3,4. – Харків, 2004 р.
22. Лешгорн А. Этюды, соч. 65. – Москва, 2005. – 31 с.
23. Мошковский М. 15 Virtuозных этюдов, соч. 72. – Москва, 1994. – 23 с.
24. Моцарт В. Избранные сонаты. Редакция К. Мартинсена, В. Вайсмана. – Ростов – на – Дону 1998. – 133 с.
25. Моцарт В. Три сонати для фортепіано. – К., 1993. – 32 с.
26. Популярні твори для фортепіано. Вип. 3. Укладач Б.Р. Верещагін. – К., 1977. – 39 с.
27. П'єси та ансамблі для фортепіано. Упорядник Ю.В. Доля. – К., 2005. – 31 с.
28. Сонатини для фортепіано. Для середніх класів ДМШ. Упорядкування Ю.В. Долі. – К., 2008. – 29 с.
29. Українська фортепіанна музика. Педагогічний репертуар для дітей та юнацтва. Навчальний посібник. Упорядники О.С. Завадська, О.С. Казачук. – К., 2006. – 162 с.

30. Фортепіано 5 клас. Перша частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 111 с.
31. Фортепіано 5 клас. Друга частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 103 с.
32. Фортепіано 6 клас. Перша частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1988. – 103 с.
33. Фортепіано 6 клас. Друга частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1988. – 95 с.
34. Фортепіано 7 клас. Перша частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 119 с.
35. Фортепіано 7 клас. Друга частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1982. – 112 с.
36. Чайковський П. Дитячий альбом, тв. 39. – К., 1995. – 40 с.
37. Чайковский П. Времена года. – Москва. 1998. – 56 с.
38. Шопен Ф. Сім прелюдій. Для фортепіано. – К., 2003. – 8 с.
39. Шуман Р. Альбом для юнацтва. Редакція О.Б. Гольденвейзера. – К., 1993. – 36 с.
40. Щуровський Ю.С. Вибрані твори для фортепіано. – К., 1987. – 79 с.
41. Щуровський Ю.С. Калейдоскоп. Дитячі п'єси для фортепіано. – К., 1982. – 39 с.